

Бібліотека Житомирського державного університету
ім. Івана Франка

Булінг в дитячому середовищі: профілактика виникнення та механізм подолання

інформаційно-бібліографічний список

Укладач: А. І. Мартинюк

Кількість джерел: 27

Житомир 2023

Булінг (цькування) – дії учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному чи сексуальному насильстві. Такі дії вчиняються стосовно дитини чи дитиною стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого може бути заподіяна шкода психічному чи фізичному здоров'ю потерпілого. Булінг може здійснюватись також із застосуванням засобів електронних комунікацій.

ЮНІСЕФ визначає булінг (від англ. to bull – переслідувати) як небажану агресивну поведінку дітей шкільного віку, яка призводить до цькування дитини іншою дитиною чи групою дітей з метою приниження, залякування та демонстрації сили.

Міністерство освіти і науки України

<https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiya-bulingu>

Створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу – актуальні питання для всіх учасників освітнього процесу: учителів, батьків, соціальних педагогів, учнів.

Список літератури містить електронні ресурси, а також статті з періодичних видань, збірників за 2020-2023 р.

1. Акімова О. М. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до профілактики проявів булінгу серед школярів // Вісник Луганського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2021. – № 8(2). – С. 195-204. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2021_8\(2\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2021_8(2)_22).
2. Бриндіков Ю. Соціально-педагогічна профілактика булінгу в підлітковому середовищі // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2021. – Вип. 40(1). – С. 224-227. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2021_40\(1\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2021_40(1)_37).
3. Губеладзе І. Г. Психологічні засоби запобігання та протидії стигматизації і булінгу через майнову нерівність в освітньому середовищі // Габітус. – 2021. – Вип. 24(2). – С. 135-139. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2021_24\(2\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2021_24(2)_26).

4. Залібовська-Ільніцька З. В. Причини булінгу у середовищі здобувачі загальної середньої освіти: теоретичний аспект // Актуальні проблеми соціальної сфери : зб. наук. робіт викладачів і студентів / за ред. Н. П. Павлик. – Житомир, 2021. – Вип. 11. – С. 16-18.
5. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти : навч.-метод. посіб. / кол. авт.: Андрєєнкова В. Л., Аносова Ю. В., Байдик В. В. та ін. – Київ, 2000. – 194 с. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiya-bulingu>.
6. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя : навч. посіб. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – 100 с. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/36145/>.
7. Колесникова А. Е. Розвиток емоційного інтелекту як основа протидії підліткового булінгу // Габітус. – 2022. – Вип. 39. – С. 150-154. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2022_39_29.
8. Коновальчук М. В. Дослідження проблеми булінгу креативно обдарованих дітей у закладах освіти / М. В. Коновальчук, А. О. Клепацька // Інноваційна педагогіка. – 2021. – Вип. 40. – С. 32-35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2021_40_8.
9. Косинська О. О. Формування навичок безпечної поведінки в дітей дошкільного віку в ситуаціях булінгу / О. О. Косинська, О. О. Максимова // Наукове мислення : зб. ст. учасників 45-ї Всеукр. практи.-пізнавал. інтернет-конф. «Наукова думка сучасності і майбутнього». – Дніпро, 2021. – С. 3-7. - Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/33338/>.
10. Костікова І. І. Профілактика булінгу в контексті формування досвіду моральної поведінки старших підлітків / І. І. Костікова, Н. О. Гузенко // Інноваційна педагогіка. – 2021. – Вип. 37. – С. 333-336. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2021_37_69.
11. Лесик А. Явище булінгу як психолого-педагогічний феномен освітнього процесу сучасного шкільного середовища / А. Лесик, К. Сапранкова //

Молодь і ринок. – 2023. – № 5. – С. 137-142. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_5_28.

12. Литвинюк С. А. Булінгу - Ні!!! : інтеракт. заняття з елементами тренінгу // Поч. навчання та виховання. – 2020. – N 7/9. – С. 71-72.

13. Лісовець О. В. Зміст соціально-педагогічної допомоги учням-жертвам булінгу // Наук. вісник Ужгород. ун-ту. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2022. – Вип. 1. – С. 169-173. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_1_38.

14. Мельникова О. М. Профілактика дитячого булінгу / О. М. Мельникова, Н. Д. Трофаїла, Т. В. Журавко // Габітус. – 2021. – Вип. 21. – С. 88-91. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2021_21_16.

15. Мілінчук С. Булінг як актуальна проблема соціальної роботи: шкільне середовище // Humanitas. – 2021. – Вип. 2. – С. 24-29. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/humit_2021_2_6.

16. Муліка К. М. Конфліктологічна компетентність вчителя як умова ефективної профілактики та вирішення ситуацій булінгу // Габітус. – 2021. – Вип. 22. – С. 139-146. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2021_22_26.

17. Педорич А. В. Соціально-педагогічна робота щодо профілактики булінгу серед неповнолітніх у закладах освіти // Наук. вісник Сіверщини. Серія : Освіта. Соціальні та поведінкові науки. – 2022. – № 2. – С. 187–201. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/shsesbs_2022_2_17.

18. Пилипенко Ю. Актуальні проблеми та способи протидії булінгу в освітньому середовищі початкової школи / Пилипенко Ю., Мирончук Н. // Освіта і соціальна робота як ресурси розвитку особистості й суспільства : матеріали доп. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Чернівці, 2022. – С. 131-134. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/37418>.

19. Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню) : додаток до листа МОН від

14. 08. 2020 № 1/9-436 // Клас. керівнику. Усе для роботи. – 2020. – N 9. – С. 3-7.

20. Протидія булінгу в дитячому середовищі з використанням комплексної програми тренінгів // Вихов. робота в шк. – 2020. – N 6. – С. 2-21. – Бібліогр.: с. 21.

21. Ткачук М. Булінг як причина тривожності у підлітковому віці // Актуальні проблеми психічного здоров'я : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. студент. інтернет-конф. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – С. 191-193. - Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/37816/>.

22. Третяк О. Психолого-педагогічна протидія булінгу у середовищі учнів початкової школи // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. – 2021. – Вип. 25(2). – С. 173-186. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2021_25\(2\)__16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2021_25(2)__16).

23. Учитель І. Психологічні чинники схильності до шкільного булінгу у підлітковому віці / І. Учитель, М. Сурякова, І. Батраченко // Вісник Львівського ун-ту. Серія : Психологічні науки. – 2021. – Вип. 9. – С. 243-250. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlups_2021_9_33.

24. Фатеева М. В. Профілактика булінгу в учнівському середовищі : тренінг для учнів // Шк. психологу. Усе для роботи. - 2020. - N 5. - С. 20-23 ; N 6. - С. 11-14.

25. Харківська А. А. Запобігання булінгу в закладах загальної середньої освіти: сучасний стан проблеми // Наук. журн. Хортицької національної академії. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. - 2021. - Вип. 1. - С. 193-205. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/scjkhna_2021_1_20.

26. Чабан К. П. Явище булінгу в закладах середньої освіти // Креативний простір. - 2023. - № 14. - С. 8-9. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krpr_2023_14_5.

27. Чуба О. А. Програма, спрямована на запобігання та протидію булінгу // Освіта та розвиток обдарованої особистості. - 2022. - № 3. - С. 88-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Otros_2022_3_14.